## 92748 ـ چگونه برای رمضان آماده شویم؟

**سوال**

چگونه برای رمضان آماده شوم؟ بهترین اعمالِ این ماه گرامی چیست؟

**پاسخ مفصل**

الحمدلله.

اولا:

برادر گرامی، با طرح این سوال کار خوبی کردید، چرا که فهم بسیاری از مردم درباره‌ی حقیقت روزه دچار انحراف شده و این موسم را تبدیل به فرصتی برای خوردن و نوشیدن و شیرینی و شب‌نشینی و وقت گذرانی در برابر کانال‌های ماهواره‌ای کرده‌اند و از ترس تمام شدن برخی از مواد غذایی یا گران شدن آن پیش از فرا رسیدن رمضان خود را برای این کارها آماده کرده و با خرید و تهیه‌ی نوشیدنی و و خوردنی و جستجوی شبکه‌های ماهواره‌ای برای دانستن اینکه چه برنامه‌هایی را دنبال کنند یا دنبال نکنند، برای رمضان آمده شده‌اند! آنها حقیقت روزه‌ی ماه رمضان را ندانسته و عبادت و تقوی را از آن حذف کرده و این ماه را مخصوص خوردن و تماشا کردن قرار داده‌اند.

ثانیا:

اما گروهی دیگر متوجه حقیقت رمضان شده و از شعبان خود را برای این ماه آماده می‌کنند، و حتی برخی قبل از شعبان برای استقبال از این ماه آماده می‌شوند.

برخی از جلوه‌های آماده شدن ستوده شده برای رمضان:

۱ـ توبه‌ی صادقانه.

توبه همیشه و در هر زمان واجب است، اما از آنجایی که شخص در حال استقبال از یک ماه بزرگ و مبارک است شایسته‌تر است از گناهانی که بین او و پروردگار است توبه کند و حقوق مردم را برگرداند تا آنکه با آغاز این ماه مبارک با سلامت صدر و آرامش قلبی به طاعات و عبادات مشغول شود.

الله متعال می‌فرماید:

وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ [نور: ۳۱]

(ای مومنان همگی به درگاه الله توبه کنید، امید که رستگار شوید).

و از اَغَرّ بن یسار ـ رضی الله عنه ـ از پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ روایت است که فرمودند: ای مردم به سوی الله توبه کنید، چرا که من در روز صد بار توبه می‌کنم به روایت مسلم (۲۷۰۲).

۲ـ دعا.

از برخی سلف نقل شد که آنان شش ماه دعا می‌کردند تا خداوند آنان را به رمضان برساند و سپس پنج ماه پس از آن دعا می‌کردند که از آن‌ها پذیرفته شود.

مسلمان نیز از پروردگارش می‌خواهد در حالی که دینش و بدنش سالم است او را به رمضان برساند و دعا می‌کند که وی را در این طاعت یاری دهد و عملش را بپذیرد.

۳ـ شادی برای فرا رسیدن این ماه بزرگ.

چراکه رسیدن به رمضان از نعمت‌های بزرگ الله در حق بنده‌ی اوست؛ زیرا رمضان از مواسم خیر است که درهای بهشت در آن گشوده شده و درهای آتش بسته می‌شود و ماه قرآن و نبردهای سرنوشت‌ساز در تاریخ اسلام است.

الله متعال می‌فرماید:

قُلْ بِفَضْلِ اللّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُواْ هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ [یونس: ۵۸]

(بگو به فضل و رحمت الله است که باید شاد شوند و آن از هر چه جمع می‌کنند بهتر است).

۴ـ انجام روزه‌های واجب (باقی‌مانده‌ی قضاهای رمضان‌های گذشته).

از ابوسلمه روایت است که می‌گوید: از عائشه ـ رضی الله عنها ـ شنیدم که می‌گفت: گاه روزه‌ای از رمضان بر عهده‌ام بود و نمی‌توانستم آن را قضا کنم مگر در شعبان.

به روایت بخاری (۱۸۴۹) و مسلم (۱۱۴۶).

حافظ ابن حجر ـ رحمه الله ـ می‌گوید:

از این توجه ایشان برای [قضای روزه‌ی سال گذشته] در شعبان این برداشت می‌شود که تاخیر قضا تا وارد شدن رمضان

بعدی جایز نیست.

فتح الباری (۴/ ۱۹۱).

۵ـ کسب علم برای اطلاع از احکام روزه و شناخت فضیلت رمضان.

۶ـ تلاش و عجله برای پایان رساندن کارهایی که ممکن است در رمضان مسلمان را از انجام عبادات مشغول گرداند.

۷ـ نشستن با خانواده برای آشنا ساختن آنها با احکام روزه و تشویق کوچکترها به روزه گرفتن.

۸ـ آماده کردن کتاب‌هایی که می‌توان در خانه مطالعه کرد یا اهدای آن به امام مسجد تا در رمضان برای مردم بخواند.

۹ـ روزه از ماه شعبان به هدف آماده شدن برای رمضان.

عائشه ـ رضی الله عنها ـ می‌گوید: پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ آنقدر روزه می‌گرفت که می‌گفتیم دیگر افطار نمی‌کند، و آنقدر افطار می‌کرد (روزه نمی‌گرفت) که می‌گتفیم دیگر روزه نمی‌گیرد، اما ندیدم که رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ یک ماه کامل را روزه گیرد به جز رمضان، و ندیدم در ماهی دیگر بیش از شعبان روزه بگیرد. (یعنی روزه‌ی مستحبش در شعبان بیشتر از ماه‌های دیگر بود).

به روایت بخاری (۱۸۶۸) و مسلم (۱۱۵۶).

از اسامة بن زید روایت است که گفت: گفتم ای رسول خدا، ندیده‌ام که شما در هیچ ماهی مانند شعبان روزه بگیرید؟ فرمود: این ماهی است میان رجب و رمضان که مردم از آن غفلت می‌کنند و ماهی است که در آن اعمال به نزد پروردگار جهانیان بالا می‌رود، بنابراین دوست دارم عملم در حالی بالا رود که روزه‌ام.

به روایت نسائی (۲۳۵۷). آلبانی در صحیح سنن نسائی آن را حسن دانسته است.

در این حدیث حکمت از روزه‌ی شعبان بیان شده مبنی بر اینکه در این ماه اعمال بالا می‌رود و برخی علما حکمتی دیگر را نیز ذکر کرده‌اند و آن این است که این روزه به منزله‌ی سنت قبلیه در نماز فرض است، و نفس را آماده کرده و برای ادای فرض به نشاط می‌آورد، و همین را می‌توان در مورد روزه‌ی شعبان که قبل از روزه‌ی رمضان است بیان داشت.

۱۰ـ قرائت قرآن.

سلمة بن کهیل می‌گوید: می‌گفتند ماه شعبان ماه قاریان است.

عمرو بن قیس هنگامی که ماه شعبان آغاز می‌شد دکانش را می‌بست و خود را برای قرائت قرآن فارغ می‌کرد.

ابوبکر بلخی می‌گوید: ماه رجب ماه کاشت است و ماه شعبان ماه آبیاری و رمضان ماه برداشت محصول است.

وی همچنین می‌گوید: مثال ماه رجب مانند باد است و مثال شعبان همچون ابر است و مثال رمضان همچون باران است. آنکه در رجب نکارد، و در شعبان آبیاری نکند چگونه می‌خواهد در رمضان محصول برداشت کند؟ اکنون که رجب گذشته، اگر خواهان رمضان هستی در شعبان چه خواهی کرد؟ این است حال پیامبرت و حال سلف در این ماه مبارک، بنابراین موضع تو در برابر این اعمال و این درجات چیست؟

ثالثا:

برای شناخت اعمالی که شایسته است مسلمان در ماه رمضان انجام دهد به پاسخ سوالات (26869) و (12468) مراجعه کنید.

و توفیق از سوی الله است.